

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **Sociálna poisťovňa, ústredie**, so sídlom Ul. 29. augusta 8, Bratislava, proti odporcovi: **Okresný súd Michalovce**, Nám. slobody 11, v spore o právomoc týkajúceho sa právnej veci žalobcu: **J. J.** bytom V. S., zastúpený: **A. H.**, advokátom so sídlom F. K., proti žalovanému: **C. a.s.**, so sídlom B. B., o zaplatenie 2 052,98 EUR s prísl., postúpenej navrhovateľovi uznesením odporcu č.k. 8C/240/2005-132 zo dňa 13.10.2010, takto

r o z h o d o l :

Prejednanie a rozhodnutie právnej veci žalobcu: **J. J.** bytom V. S., zastúpený: **A. H.**, advokátom so sídlom F. K., proti žalovanému: **C. a.s.**, so sídlom B.B., o zaplatenie 2 052,98 EUR s prísl., postúpenej navrhovateľovi uznesením odporcu č.k. 8C/240/2005-132 zo dňa 13.10.2010, **patrí do právomoci Okresného súdu Michalovce.**

O d ô v o d n e n i e

Sociálna poisťovňa, ústredie doručila dňa 18.02.2011 na Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh na rozhodnutie sporu o právomoc medzi Sociálnou poisťovňou a Okresným súdom Michalovce v právnej veci vedenej na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 8C/240/2005 o zaplatenie 2 052,98 EUR s prísl. za obdobie od augusta 2003 do decembra 2003 v súvislosti s pracovným úrazom zo dňa 03.07.2001.

Žalobca sa návrhom zo dňa 12.09.2005, doručeným Okresnému súdu Michalovce dňa 14.09.2005 domáhal, aby mu žalovaný zaplatil 61 848,- Sk ako náhradu za stratu na zárobku za obdobie august 2003 až december 2003 v dôsledku pracovného úrazu, ktorý sa stal dňa 03.07.2001. Návrhom zo dňa 30.10.2009, doručeným okresnému súdu dňa 06.11.2009 navrhol, aby súd pripustil zmenu návrhu na začatie konania jeho rozšírením o sumu 22 283,96 EUR, z dôvodu vzniku ďalších čiastkových nárokov na stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti (úrazovej renty) od 01.01.2004. Okresný súd na pojednávaní dňa 06.05.2010 vyhlásil uznesenie, ktorým v zmysle § 95 ods. 1 O.s.p. pripustil zmenu návrhu a to tak, že petit návrhu znie „žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 21 336,94 EUR“.

Okresný súd Michalovce uznesením č.k. 8C/240/2005-132 zo dňa 13.10.2010 konanie zastavil a vec postúpil Sociálnej poisťovni, ústredie. Uznesenie odôvodnil tým, že právomoc súdov nie je daná na prejednanie žaloby zamestnanca na náhradu škody voči zamestnávateľovi spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania vo veci nárokov na náhradu straty na zárobku počas trvania práceneschopnosti, náhrady na straty na zárobku po skončení práceneschopnosti a uznaní plnej invalidity, za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia v základnej výške a účelne vynaložených nákladov spojených s liečením, ktoré vznikli do 31.12.2003, ale ak boli uplatnené až po 01.01.2004, pretože o týchto nárokoch rozhoduje Sociálna poisťovňa podľa zákona č. 461/2003 Z.z. Po 01.01.2004 zostala zachovaná právomoc súdov rozhodovať len o nárokoch na zvýšenie odškodnenia za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia. Vzhľadom k tomu, že zákon o sociálnom poistení zveril s účinnosťou od 01.01.2004 rozhodovanie vo veciach sociálneho poistenia do právomoci Sociálnej poisťovne a žalobca podal žalobu 14.09.2005, vec nespadá do právomoci súdov.

Sociálna poisťovňa, ústredie v návrhu na rozhodnutie sporu o právomoc uviedla, že z ustanovenia § 272 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení nevyplýva, že o náhrade za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti sa za obdobie do 31.12.2003 rozhoduje ako o úrazovej rente. Do 31.12.2003 ide vždy o náhradu za stratu na zárobku, nikdy sa nejdená o úrazovú rentu. O náhrade za stratu na zárobku sa rozhoduje podľa predpisov účinných do 31.12.2003 a podľa týchto predpisov rozhodoval a rozhoduje v sporných prípadoch vždy súd a táto právomoc nebola súdom odňatá ani zákonom. Sociálna poisťovňa rozhoduje o úrazovej rente podľa zákona č. 461/2003 Z.z. v prípade pracovných úrazov, ktoré vznikli po 31.12.2003 a chorôb z povolania, ktoré boli zistené po 31.12.2003. V prípade pracovných úrazov, ktoré vznikli pred 01.01.2004 a chorôb z povolania, ktoré boli zistené pred 01.01.2004, rozhoduje Sociálna poisťovňa o úrazovej rente podľa zákona č. 461/2003 Z.z. iba za obdobie po 01.01.2004, pokiaľ sa nejdená o úrazovú rentu transformovanú podľa § 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. Sociálna poisťovňa nie je oprávnená rozhodovať o nárokoch za obdobie do 31.12.2003. Túto právomoc nemala ani za účinnosti predpisov platných do 31.12.2003 a nemá ju ani teraz. Rozhodovanie o nárokoch za obdobie do 31.12.2003, bez ohľadu na to, kedy boli uplatnené, t.j. či boli uplatnené do 31.12.2003 vrátane alebo boli uplatnené po 31.12.2003, je výlučne v právomoci súdov.

Podľa § 8a O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhoduje spory o právomoc medzi súdmi a orgánmi štátnej správy.

Najvyšší súd posudzujúc kompetenčný spor medzi okresným súdom a Sociálnou poisťovňou sa nestotožňuje s právnym názorom okresného súdu a s dôvodmi, pre ktoré vec postúpil po zastavení konania pre nedostatok právomoci Sociálnej poisťovni v časti nárokov vzniknutých do 31.12.2003.

Podľa § 7 ods. 1 O.s.p. v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných,

obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Podľa § 7 ods. 3 O.s.p. iné veci prejednávajú a rozhodujú sudy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon.

Podľa § 272 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. v konaniach o náhrade za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity a o náhrade za stratu na dôchodku, ktoré neboli právoplatne skončené do 31. decembra 2003, sa po tomto dni rozhodne za obdobie do 31. decembra 2003 podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 a za obdobie po 31. decembri 2003 ako o úrazovej rente podľa tohto zákona. To platí aj na konanie o týchto náhradách, na ktoré vznikol nárok pred 01. januárom 2004 a žiadosť o ich priznanie a vyplácanie bola podaná po 31. decembri 2003.

Podľa stanoviska občianskoprávneho a správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, uverejneného pod č. 27 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 4/2006, rozhodovanie o nárokoch na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity, o náhrade za stratu na dôchodku a o náhrade nákladov na výživu pozostalých, vzniknutých z pracovných úrazov alebo chorôb z povolenia do 31. decembra 2003, patrí do právomoci súdu, aj keď nároky boli uplatnené po účinnosti zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

Zo stanoviska vyplýva, že na to, aby bolo možné takto začaté konanie na súde v zmysle § 103 v spojení s § 104 ods. 1 O.s.p. zastaviť a vec postúpiť Sociálnej poisťovni, muselo by byť v Zákone o sociálnom poistení ustanovené, že Sociálna poisťovňa rozhoduje nielen o nárokoch, ktoré vznikli podľa tohto zákona, teda Zákona o sociálnom poistení, t.j., ktoré vznikli od 01. januára 2004, ale aj o nárokoch, ktoré vznikli skôr, za podmienky, že o nich nebolo do nadobudnutia účinnosti citovaného zákona právoplatne rozhodnuté. Takéto ustanovenie sa však v citovanom zákone nenachádza. Taktiež by mohol súd postúpiť návrh, resp. celý spis Sociálnej poisťovni, ak by mu takúto povinnosť ukladalo prechodné ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku. Takéto ustanovenie sa však v O.s.p. nenachádza. V zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy môžu štátne orgány – teda aj súd, konať len na základe ústavy, v jej medziach, v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Ak preto žiaden zákon neustanovil, že o nárokoch, ktoré vznikli do 31. decembra 2003 (ak o nich nebolo právoplatne rozhodnuté) má konať Sociálna poisťovňa (čo by bola výnimka zo všeobecnej právomoci súdu v pracovnoprávných vzťahoch zakotvená v § 7 ods. 1 O.s.p. in fine), musí konanie začaté na súde dokončiť súd.

Z ustanovenia § 272 ods. 5 zákon č. 461/2003 Z.z. vyplýva, že o náhrade za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity za obdobie do 31.12.2003 (a to nielen právoplatne neskončených do 31.12.2003, ale

aj uplatnených po 31.12.2003) sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31.12.2003 a vzhľadom k tomu, že zákon č. 461/2003 Z.z. nemá ustanovenie, podľa ktorého by Sociálna poisťovňa mala právomoc konať a rozhodovať aj o nárokoch, ktoré vzhľadom na vznik nároku (do 31.12.2003), patrili do právomoci súdu a ani žiaden zákon neustanovil, že o týchto nárokoch má konať Sociálna poisťovňa, je v takýchto prípadoch daná právomoc súdu.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok **nie je** prípustný.

V B. dňa 29. marca 2011

JUDr. Ivan R u m a n a, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Emília Čičková